

Blisko 12 miliardów złotych zaległości seniorów. Rekordowa liczba pracujących emerytów wciąż walczy z długami

Jesień życia wcale nie musi być szara, ale dla wielu polskich seniorów staje się finansowym wyzwaniem. Ponad 800 tysięcy osób w wieku emerytalnym nadal aktywnie pracuje - nie tylko dlatego, że chcą kontynuować aktywność zawodową, ale przede wszystkim, aby poradzić sobie z rosnącymi kosztami życia. Co więcej, z danych Rejestru Dłużników BIG InfoMonitor oraz bazy BIK wynika, że kolejny rok z rządu nie widać poprawy w obszarze spłacalności zobowiązań finansowych seniorów. Łączna kwota zaległości naszych babć i dziadków wzrosła o blisko 31 milionów złotych, osiągając na koniec listopada 2025 roku poziom około 12 miliardów złotych. Sytuację dodatkowo pogarsza fakt, że pozostają oni jednym z głównych celów oszustów.

Zamiast załamywać ręce, polscy emeryci zakasują rękawy. Dane GUS z III kwartału 2025 r. jednoznacznie wskazują na istotny wzrost wskaźnika aktywności zawodowej w grupie senioralnej. Już ponad 800 tysięcy osób w wieku emerytalnym aktywnie pracuje, co w dużej mierze może być sposobem na rosnące koszty życia, ale i na walkę z długami.^[1] Ten wysiłek przynosi efekty, bo choć kwoty przeterminowanych długów rosną, to sama liczba osób z zaległościami zaczęła zauważalnie tonieć. Dane z baz BIG InfoMonitor i BIK potwierdzają ten trend - liczba niesolidnych dłużników w wieku emerytalnym spadła r/r z poziomu ponad 370 tys. do poniżej 350 tys. osób na koniec listopada 2025 roku.

- Spadek liczby seniorów posiadających przeterminowane długi nie musi oznaczać poprawy sytuacji finansowej tej grupy wiekowej. Przeciwnie - większa część całkowitego niespłaconego zadłużenia, które zwiększyło się r/r, koncentruje się obecnie na mniejszej grupie niesolidnych dłużników. Może to wskazywać na priorytetowe traktowanie spłaty zaległości przez część seniorów, którzy dodatkowe środki z pracy zarobkowej przeznaczają w pierwszej kolejności na uregulowanie swoich zobowiązań. Jednocześnie dane te pokazują, że osoby z najpoważniejszymi problemami finansowymi wciąż nie są w stanie wyjść z pętli zadłużenia, a ich zaległości wręcz narastają - tłumaczy **Paweł Szarkowski, prezes BIG InfoMonitor**.

Portret finansowy seniora

Porównanie danych z ostatnich dwóch lat ukazuje istotną zmianę w strukturze zaległego zadłużenia osób starszych. Choć liczba niesolidnych dłużników spadła, to ci, którzy zalegają z płatnościami, mają do spłacenia coraz wyższe kwoty. Średnia wartość zaległego długu na seniora wzrosła o ponad 6 proc. - z 32 247 zł w 2024 roku do 34 259 zł w 2025 roku. Warto podkreślić, że na tle pozostałych grup wiekowych udział seniorów w generowaniu niespłaconego na czas zadłużenia jest znaczący - łączna kwota ich zaległości stanowi obecnie prawie 15 proc. niespłaconych zobowiązań wszystkich Polaków. Co więcej, analiza danych wykazuje, że łączna kwota zobowiązań osób w wieku emerytalnym przewyższa zadłużenie młodszych grup wiekowych, takich jak osoby w wieku 18-24 lata czy 25-34 lata, co potwierdza narastającą presję finansową, z jaką mierzy się najstarsze pokolenie.

Ciekawie są różnice między kobietami a mężczyznami. Odnotowano wyraźny spadek liczby kobiet posiadających zaległe długi pozakredytowe (obecnie nieco ponad 48 proc. ogółu dłużników w tej kategorii). Jednocześnie to właśnie seniorki częściej sięgają po kredyty, stanowiąc prawie 53 proc. tej grupy.

- Warto również dodać, że największym obciążeniem finansowym dla seniorów stają się kredyty mieszkaniowe. Średnia kwota takiego zaległego zobowiązania wzrosła r/r aż o 24 proc., osiągając poziom 317 375 zł. Seniorzy zaciągają kredyty mieszkaniowe na refinansowanie istniejących zobowiązań, zakup nowej nieruchomości z udogodnieniami np. windą lub wspierając rodziny korzystając z poprawy zdolności kredytowej dzięki rosnącym emeryturom i ich pewności i stabilności osiąganego dochodu. Wysokie pozostają również zaległości alimentacyjne, które średnio wynoszą 42 626 zł na osobę.

Mimo rosnących średnich kwot, ogólna liczba osób posiadających takie zobowiązania maleje - długi pozakredytowe posiada o 8 proc. mniej osób (202 tys.), a kredytowe o 7 proc. mniej (191 tys.) – wskazuje dr hab. Waldemar Rogowski, główny analityk BIG InfoMonitor.

Mapa regionalnego zadłużenia osób 65 plus

Gdybyśmy chcieli narysować mapę finansowych trosk seniora, najciemniejsze barwy przybrałoby województwo mazowieckie – to tutaj średnie zadłużenie na jedną osobę jest najwyższe w kraju - 55 669 zł. Region ten dominuje w statystykach również pod innym względem - na Mazowsze przypada najwyższa łączna kwota niespłaconych zaległości w całym kraju, która przekroczyła już poziom 2,6 mld zł. Jeśli jednak spojrzymy na liczebność dłużników, „zagłębieniem” niespłaconych rachunków pozostaje Śląsk. Mieszka tam ponad 52 tysiące osób z zaległościami, choć trzeba oddać sprawiedliwość, że w ciągu roku ta grupa skurczyła się o prawie 4 tysiące nazwisk. Mimo tego spadku, skala finansowa problemu w tym regionie wciąż jest ogromna - łączna kwota zaległości śląskich seniorów sięga blisko 1,5 mld zł. Podium zestawienia pod względem wartości zadłużenia zamyka województwo dolnośląskie, gdzie kwota niespłaconych zobowiązań przekroczyła już 1 mld zł. Na drugim biegunie mamy spokojne Podlasie, gdzie z problemami finansowymi zmagają się zaledwie 6,6 tysiąca seniorów z łączną kwotą zaległości przekraczającą 205 mln zł.

W tych statystykach kryją się też historie ekstremalne, jak ta z województwa lubelskiego. Pewien 70-latek wciąż pozostaje ogólnopolskim rekordzistą – jego dług w zaledwie rok urosł o 6 milionów złotych, sprawiając, że mężczyzna winien jest wierzycielom blisko 100 milionów złotych.

Seniorzy na celowniku oszustów – potrzeba edukacji i wsparcia bliskich

Niestety, sytuację finansową osób starszych pogarsza fakt, że pozostają one głównym celem oszustów. Wyłudzenia metodą „na wnuczka” czy „na urzędnika” to nie tylko osobisty dramat, ale realny cios w budżet, często kończący się długami zaciągniętymi pod presją manipulacji. Skalę problemu potwierdzają dane gromadzone w BIK - w 2025 roku co 19. osoba powyżej 65. roku życia znalazła się na celowniku przestępców, a łączna kwota prób wyłudzeń wobec seniorów przekroczyła 11,8 mln zł. W obliczu takich danych, edukacja i czujność stają się najważniejszymi narzędziami ochrony oszczędności wypracowanych przez lata pracy.

Eksperti Grupy BIK podkreślają, że fundamentem ochrony budżetów domowych seniorów nie powinna być wyłącznie praca zarobkowa, ale przede wszystkim edukacja i działania prewencyjne wspierane przez bliskich.

- *Aktywność zawodowa seniorów to tylko jedna strona medalu. Aby faktycznie poprawić ich kondycję finansową, musimy kłaść większy nacisk na systemowe wsparcie i narzędzia prewencyjne, takie jak Alerty BIK czy Oferta Rodzinna. W dobie rosnącej liczby manipulacji, bezpieczeństwo portfeli najstarszych staje się wspólną odpowiedzialnością instytucji oraz najbliższego otoczenia – podsumowuje Andrzej Karpiński, szef bezpieczeństwa w Grupie BIK.*
- *Nie wystarczy zarobić na spłatę długu, równie ważne jest to, by go nie powiększać przez nieświadome zaciąganie zobowiązań pod wpływem wyłudzeń. Dlatego tak istotne jest bezpieczeństwo w tym obszarze i regularne monitorowanie sytuacji. Pozwala to rodzinie trzymać rękę na pulsie i w porę reagować na każdą podejrzaną próbę wykorzystania danych seniora - dodaje.*

Biuro Informacji Kredytowej oraz BIG InfoMonitor są inicjatorami Programu edukacyjnego Nowoczesne Zarządzanie Biznesem i partnerami w module „Zarządzanie ryzykiem finansowym w biznesie i życiu osobistym”

Więcej: www.nzb.pl / www.facebook.com/NowoczesneZarządzanieBiznesem